

ACTA ET LITTERÆ 250
AD
HISTORIAM REFORMATIONIS IN SVECIA.

QVÆ

CONS. AMPL. FAC. PHIL. UPS.

P R Ä S I D E

DOCT. ERICO M. FANT,

HIST. PROF. REG. ET ORD. SOC. REG. SCIENT. UPS. ET ACAD.
REG. LITT. HUM. HIST. ET ANTIQUIT. STOCKH. MEMBRO,

P. P.

GUSTAVUS JAC. DAHLSTRÖM,

Stip. Posieth. Stockholmiensis.

In Audit. Gust. Maj. Die XII Nov. MDCCCVI.

H. A. M. S.

U P S A L I A E,
TYPIS EDMANNIANIS.

Acta & Litteræ ad Historiam Reformationis in Svecia
sunt sequentia.

1. Resp. Beckman, VGoth.
2. — Bergelius, Vestm.
3. — Girelius, Vestm.
4. — Utterman, Verm.
5. — Klingberg, Ner.
6. — Vahlberg, Ner.
7. — Spaak, OGoth.
8. — Canutius, Gothl.

VIRO

PLURIMUM REVERENDO ATQVE PÆCLARISSIMO

DOMINO

ERICUS DAHLSTROM

ECCLESIAE IN ADELSÖ PASTORI.

Pater Indulgentissime!

Placido, uti soles, lumine respicias, precor, Optime Pater,
hasce primitias litterarum pias, Tibi sacratas! Canitiem Parentis fi-
solatur ac mulcet pietas & obedientia filialis, mihi nihil hac esse,
memento, dulcius, nihil Tibi spero fore amabilius. Summum
velit Numen Tibi dies bene multos prosperos, serenos, quantum
fors mortalium patitur, reservare, supplex oro atque obtektor

TUUS

Filius Obedientissimus
GUSTAVUS JACOBUS.

2007

ACTA ET LITTERÆ

AD

HISTORIAM REFORMATIONIS IN SVECIA.

I.

Ad Doctorem Nicolaum Decanum Strengensem de decimis a Rege requisitis. 1525. Mart. 3.

Præmisitis &c. Venerabilis vir & Amice; refertur hic a nonnullis Regiam Majestatem requirere decimas omnium ecclesiarum pro manutentione Soldatorum, ac superiores prælatos in hoc consensisse aliis inconsultis, super qua re nos certiores facere velitis & per quæ ingenia hoc sit apud vos, sine resistentia communitatis, quæ plus solito de rebus Ecclesiasticis se interponit, ut hic apparuit in novissima contributione argenti. Bonum esset, quod Superiores prælati in re communi Ecclesiastica ac similibus Ecclesiam tangentibus, etiam aliorum requirerent vota, prout juris est & observatum fuerat ab antiquo, ut res tanto efficaciorem reciperet effectum, quo concordius fuerit initia, valete cum his in Christo feliciter & longeve, recommendingo nos vestræ familie, cisisime ex Lincoia anno d. 25. 3 mensis Martii.

II.

II.

*Ad Ele^dum Aboëns^m, de Severino Norrby, confirmatione Episcopi atque tumultu Johannis Karlson,
1525. Mars 10.*

Præmissis &c. Venerabilis frater & amice, sunt in his terminis per Dei gratiam singula salva, pacifica & quieta, hoc unum tamen animos hominum cum quadam admiratione suspendit, quod tractatus novissime Malmogie facti inter Serenissimum Dominum nostrum ac Regem Daciæ, non sunt servati per Dacos, quantum ad negotium Domini Severini, qui ut asseritur congerit familiam quantum potest. Dominus Deus omnia vertat in bonum. Charum esset nobis aliquid sapere de exitu negotiorum vestrorum circa obtentum confirmationis, ne videamini divisii ab unitate Ecclesiæ Catholicæ ac Christianæ Religio- nis, quod si fraternitas vestra diu protelaverit, sicut quidam alii, Actum veremur de statu Ecclesiæ ipsius Svecianæ, quod deus avertere dignetur pro diebus nostris. Ecclesia paucos habet responsales, multos autem invasores, hi autem pauci qui qui se opponere haberent contra ejus invasores non habita sua confirmatione aut aliquo fixo pede, de suo statu insecuri securitatem aliquam Ecclesiæ afferre non possunt, cooperante ad hoc plurimum scisma te jam incepto ac non nullis Lutherosis, obediendum magis consulimus Deo quam hominibus, & providendum in tempore ne benedictionem vestram surripiat alter, non enim dubitandum est de navicula Petri, quin subsistat, quantumcumque heresum turbinibus impulsa &c. Mittimus præsentem nuncium nostrum ad fines vestros, pro assequenda familia mercenaria; Recommendando eundem ac ipsum negotium nostrum vestræ Reverendæ fraternitati,

tati, quam Deus diu felicem conservare dignetur ad suum honorem, Ecclesiæ ac Regni subsistentiam, ac nostri & ceterorum amicorum veram consolationem. Citissime ex Lincopia. Anno ut supra 10 mensis Martii.

In Vitulo

Pro novitatibus: captus asseritur Joannes Karlson, monoculus, quia seditionem moliebatur in Nericia contra Regiam Majestatem. Item est hic fama Dominum nostrum Regem cepisse aliqua damna propter casuale incendium castrī holmensis præsertim in vestibus & credentialia, credimus tamen suam Majestatem ex his minime moveri, tamquam facile recuperabilibus, iaus Deo quod salvus evaserit in persona. Scripsit & nobis his diebus se desiderare decimas omnium Ecclesiarum, nostræ Dioecesis, concurrentes.

Hoc consilio & consensu omnium superiorum prælatorum in Uplaudiis licet non credamus esse bonum consilium propter communitatē renitentē, adeo ut negotium ipsi communitatē aperire non audeamus, verentes ex eo aliqua mala posse pullulare prout Domino Regi rescribimus, qui tandem de suo consilio faciet, cum ipsa communitate prout Dominus sibi inspiraverit, favores vulgi sunt motus arundinei, & pro tanto caute cum iis ambulandum, paucis absolvimus grabbato retenti jam ad quindenum juxta divinum beneplacitum, rogantes nos participem fieri devotionum vestrarum, iterum in Christo felicissime valeat Reverenda Fraternitas vestrā.

III.

*Ad Magistrum Olavum Magni, Archiepiscopi fratrem,
de seditionibus contra R. Gustavum, adversariis
Lutheri & aliis 1525. Mart. 26.*

Sinceram &c. Post novissimas literas vestras receptas solum misimus vobis unicas de mense Februarii cum Georgio Joseph vernaculo Domini Comitis de Hoja quondam juvene nostro vobis non incognito, de his quæ occurunt, satis dubii an hujusmodi literæ ad vos pervenerint, propter temporum malitiam ac hominum multimodas suspiciones, quæ plus solito hic superabundant cum maxima regni plaga, quam Deus per suam misericordiam feliciter auferre dignetur, alioquin veremur hujus regni extremam dissolutionem ob hunc solum errorem. Post vestrum exitum sustulit Dominus ex hac luce Dominum Vernerum a), Dominum Svenonem in Anderstad ac Dominum Svenonem in Alzede, quorum animæ in Christo requiescant. Alia singula sunc hic salva. De militia cum Joanne Arvidson ac Turone Bengtsson b) de veteri practica Domini Petri Jacobi c) quam adhuc renovat in vallis, credimus vos non latere, cui parum ponderis tribuimus, cum falsitas se ipsam prodat, & veritas diu latere non possit, deprehensi sunt etiam quidam factiosi, qui

a) Archidiaconum Lincopensem. Braskii amicum atque in tribunali inquisitorio Stockholmieni an. 1520 Asfesorem — Obiit mense Julio 1524.

b) An Magister Ture Bengtson til Hendelö, ad quent extant litteræ Braskii, Link. Bibl. Handl. 2, 204?

c) Sunnanvåder.

qui moliti sunt seditiones proditorias in vulgo, inter quos unus fuit Joannes Karlson monoculus familiaris Se-renissimi Domini Nostri Regis quotidianus & Domesti-cus ^{d)}, & quidam alius Henricus Juthe de familia Dom-i-næ Christinæ ^{e)}, propter quem multæ sunt hic subortæ suspiciones & displicentiæ, veritatem novit, qui nihil ignorat Deus, sunt & qui asserunt ista fieri per subordi-nationem Severini, qui huiusmodi factionum caput & ori-go asseritur, ut sic callide restituat Christiernum cum re-gni & omnium incolarum exitio; Hæc vos voluimus sa-pere in cortice, ut a remotis rem intimius apprehendatis, & ex fundamento, quia ea quæ nos scribimus fundantur in conjecturis, quantum ad Severinum, cuius familia su-perioribus diebus invasit Blekingiam & Scaniam modo per militiam Scanensem in Aus (*Åhus*) obsessa. Insuper deprehendimus evigilasse nonnullos doctos viros Catholicæ fidei & Christianæ Religionis, propugnatores, qui non solum ipsum Martinum non veruntur, sed & ejus expe-tunt in arena congressum, quorum scripta vobis ut spe-ramus satis communia libenter viderimus, præsertim Joan-nis Fabri ac Joannis Coclei, Gaspari Fasgerii ac reverendi patris domini Andreæ Erici Episcopi præmisiliensis ac alio-rum, si qui sint, nec dubitamus Ecclesiam Catholicam, quan-tumcumque tumeant heretici Antrum agere, ut cum vide-a-tur collapta, fortior resurgat, instante salvatore nostro ad patrem.

^{d)} De hoc silent omnes *Gustavi I. Historiographi*, nisi forte idem ac *Jon de Björksta, Daljunkaren* dictus, cui 300 marcas a *Brajkio* tulisse confessus *Petrus Gröm*. *Troils Handl.* 2. 283.

^{e)} Huic arcem Calmariensem credidit *Bernhardus von Meeten*, regno profugus 1524. Cfr. Hist. v. Dalin T. 3. p. 123.

patrem pro causa quatenus portæ inferorum non prævaleant adversus eam, quamvis Belial inferni procurator nonnullos in hac Ecclesia, etjam hic sibi conquisiverit advocates, quorum deus venter est & gula in confusione, quicquid enim pro hujusmodi scriptis erogaveritis, cum talento restituemus. Reverendissimus Dominus Upfaliensis Germanus vester saivus ceterique amici vestri. Speramus salvum redditum vestrum. Item Dominus Petrus Benedicti f) egrotus exivit autumno præterito pro recuperanda sanitate, de quo postea nihil cepimus an restitutus fuerit vel ne; Recipimus etiam scripta vestra de negotio Magistri Zutsfeldi g) veteris celegæ nostri, pro cuius honore & substtentia, semper anhelamus, pervenerunt nihilominus scripta vestra ac singularis amici nostri Magistri Johannes Mijding consulatus Lubicensis per suas literas ac spectabilis vir Dominus Nicolaus Smitterlow proconsul Sundensis h) in hac causa quod satis molestum

f) Canonicus Linopensis, cuius Studio Novum Testamentum vernacula lingua donari curavit Archiepiscopus *Johannes Magnus*, Danisci per quadriennium subsistens. v. hujus Historia Metropolit. L. 6. p. 134. Litteras Brasckii ad Petrum hunc Benedicti, Gedani commorantem, sine dato, edidimus in *Analexis ex commercio Epistol. Joh. Brasck.*

g) An Joh. Hietmer de Zonvelben, Clericus Leodiensis, quem an 1517 miserat Papa in Sveciam ad inquirendos libros vetustos? *Celsi Bulliar.* p. 217.

h) Dominus *Claus Smitterlow*, consul Stralsundensis inter Legatos civitatum Hanseaticarum intravit luncopiam, d. 9 Dec. 1514. *Fant de Historicis R. Gustavi I.*

stum nobis existit propter veterem conversationem Magistri Zufeldi, cum quo ante 26 annos Romam venimus (1499), ibique cum eodem ad septennium pariter conversati sumus (1506) more curialium, ejusque continuum incrementum exoptantes deo teste, cui vos recommendamus. Citissime ex Lincopia Anno &c. 26 Martii solito nostro sub sigillo.

THESES.

I.

Si qua Historiæ pars est, quæ novam ab integro elaborationem requirit, certe est Historia Ecclesiastica.

II.

Hæc enim Scriptorem desiderat nulli parti, immo fere religioni addictum nulli.

III.

Quam variis hominum studiis corrupta fuerit pura Christi doctrina, dici non potest. Quam parum ex innumeris controversiis Theologicis in usum, quem intendit religionis nostræ Stator, cessit!

VI.

Non formidat Christiana fides cum ulla, quam profitentur homines, comparationem. Immo Socrates, quem tantopere jaçant Philosophi, hominem Se, cum Se Deum noster Servator, satis probavit.

V.

Conciones Christi simplices & ad hominem, si Systema ejus doctrinæ solæ formarent, quam diversum foret ab illis, quæ sub hoc nomine plerumque circumferuntur.

